
Modul I Velkomstinformasjon

Ankomstfase - dag 1

Mål

Bidra til at nye beboere føler seg velkomne og finner seg til rette på mottaket

Målgruppe

Alle nyankomne beboere

Hovedmomenter

Lokalt tilpasset, nødvendig basisinformasjon som blant annet omfatter

- ☞ Husregler og ordninger for fellesarealer
- ☞ Branninstruks
- ☞ Viktige telefonnumre
- ☞ Nøkler

Forslag til metode

- ☞ Den nyankomne hentes av beboer(e), blir vist rundt i mottaket og får nødvendig informasjon - etablere en fadderordning
-

Modul II Livet på mottaket

Ankomstfase - 1. uke

Mål

Beboeren skal gjøre seg kjent med sine rettigheter og plikter knyttet til mottaksoppholdet, motiveres til deltakelse i den daglige driften av mottaket og dermed ta ansvar for egen livssituasjon.

Målgruppe

Alle nyankomne beboere

Hovedmomenter

- Botilbudet
- Mottaksansattes rolle og ansvar og taushetsplikten
- Fraværs- og rapporteringsregler
- Pengereglementet
- Tilbud i mottaket
- Utvidet om brannvern

Metode

- Gi informasjon individuelt
 - Fadderer fortsetter arbeidet med å veilede den nyankomne
 - Plakat med bilder av mottaksansatte med den enkelte ansattes rolle
-

Modul III Lokalmiljøet

Ankomstfase - 1. uke

Mål

Bidra til at beboerne gjør seg kjent i sitt nærmiljø

Målgruppe

Alle nyankomne beboere

Hovedmomenter

- Offentlige tjenester i kommunen, deriblant skole-/barnehagetilbud
- Legehjelp, inkludert øyeblikkelig hjelp og egenandeler
- Butikker
- Post- og banktjenester
- Transport

Forslag til metode

- Bringe inn eksterne informanter fra de ovennevnte tjenester/næringer
 - Gjennomføre tur/omvisning i nærmiljøet med ansatt og/eller fadder
-

Modul IV Asylprosessen

Velkomstfase

Mål

Sikre at beboeren har kunnskap om rettigheter og muligheter knyttet til asylprosessen og er orientert om realitetene i sin situasjon som asylsøker.

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Momenter som er av betydning for søknaden
- 📖 Grunnlag for asyl
- 📖 Beskyttelse og opphold på humanitært grunnlag
- 📖 Aktørene i utlendingsforvaltningen og ansvarsfordelingen
- 📖 Saksgangen
 - Egenerklæring og intervju
 - Tilleggsopplysninger til søknaden
 - Forhold som kan påvirke søknaden
 - Arbeidstillatelse
 - Statistikk (både behandlingstid og utfall av søknader)
 - Avslag (UDI og UNE, advokat)
 - Retur (IOM)

Forslag til metode

Individuell samtale. Bruke filmen om å søke asyl som brukes i ankomsttransitt, fokusere på rettigheter, muligheter og plikter.

Litteratur-/netthenvisninger

- 📖 www.nyinorge.no
- 📖 Faktaark på 19 språk, blant annet om asyl, www.udi.no
- 📖 Norsk organisasjon for asylsøkere: www.noas.org
- 📖 Utlendingsnemnda - www.une.no
- 📖 International Organization for Migration, informasjon til søkere på flere språk: www.iom.no

Modul 1 Asylprosessen

Søkefase

Mål

Bidra til at beboerne danner seg et realistisk bilde av alle sider ved asylprosessen

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Internasjonale avtaler/konvensjoner
- 📖 Aktørene i utlendingsforvaltningen og ansvarsfordelingen
- 📖 Saksgangen
 - Opphold
 - Avslag
 - Retur
 - Tilbakevending
 - Arbeidstillatelse
- 📖 Statistikk over behandlingstid og utfall av søknader

Forslag til metode

- 📖 Benytte eksterne informanter som er eksperter på sine respektive områder (IOM, INCOR/Flyktninghjelpen, politi etc)
INCOR/Flyktninghjelpen www.nrc.no

Litteratur-/netthenvvisninger

- 📖 www.nyinorge.no
 - 📖 Norsk organisasjon for asylsøkere: www.noas.org
 - 📖 Faktaark på 19 språk blant annet om asyl, www.udi.no
 - 📖 Utlendingsnemnda - www.une.no
 - 📖 International Organization for Migration www.iom.no - informasjon til søkere på flere språk
 - 📖 Flyktningerådet <http://www.nrc.no/NRC/FR/frames/Incor.htm> - informasjon om retur og tilbakevending
-

Modul 2 Helse

Søkefase

Mål

Bistå beboerne med å gjøre seg kjent med det norske helsevesenet slik at de blir i stand til å ta ansvar for egen og eventuelt familiens helse

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- ☞ Helsetilbud og rettigheter
- ☞ Tolk og taushetsplikt
- ☞ Forebyggende helsearbeid, inkludert kosthold og aktivitet
- ☞ Psykisk helse/eksiltilværelsen
- ☞ Reproduktiv helse
- ☞ Smittsomme sykdommer, herunder hiv/aids
- ☞ Kjønnsslemlestelse

Forslag til metode

- ☞ Benytte eksterne informanter (gå på besøk eller invitere til mottaket)
 - helsepersonell (for eksempel sykepleier tilknyttet mottaket)
 - representanter fra de ulike hiv/aids – organisasjonene
- ansatte fra psykososiale team, psykiatrisk sykepleier etc.
- ☞ Diskutere filmene om smittevern og psykisk helse
- ☞ Tilpasse informasjon om utvalgte, relevante temaer spesielt for kvinner og barn/ungdom - bruke kvinnegruppa

Litteratur-/netthenviing

- ☞ www.nyinorge.no
- ☞ Folkehelseinstituttet, informasjon om smittsomme sykdommer på mange språk (bruk lenken på www.nyinorge.no)
- ☞ HivNorge: www.hivnorge.no

MODUL 3 Skole og utdanning

Søkefase

Mål

Gi beboerne grunnleggende kunnskap om det norske skolesystemet og egne og eventuelle barns kvalifiseringsmuligheter

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Barnehage
- 📖 Obligatorisk grunnskole
 - Samarbeid foreldre – skole
 - Morsmålsundervisning
- 📖 Videregående skole og høyere utdanning
- 📖 Grunnleggende og ordinær kvalifisering
 - inkludert rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap - muligheter

Forslag til metode

- 📖 Gruppeinformasjon
- 📖 Eksterne informanter (a-etat, elev, student, lærere fra skolen)
- 📖 Ekskursjon til de ulike institusjonene

Litteratur-/netthenvising

- 📖 www.nyinorge.no
-

Modul 4a Samfunnsforhold i Norge, verdier og levesett

Søkefase

Mål

Bistå beboerne med å danne seg en forståelse av verdier og levesett i Norge

Målgruppe

Alle beboerne

Hovedmomenter

Verdier

- 📖 Demokratiet i Norge og de verdiene som ligger til grunn for demokratioppfatningen og den norske lovgivningen
- 📖 Likestilling, ytrings - og religionsfrihet
- 📖 Barndom/barneoppdragelse og barns rettigheter

Skatt og svart arbeid

- Hva skattepengene brukes til.

Levesett

- 📖 Hilsemåter
- 📖 Kvinnesyn i det offentlige rom
- 📖 Synet på tid og tidsbruk, blant annet overholdelsen av avtaler
- 📖 Din og min væremåte

Forslag til metode

- 📖 Sammenligne med verdier fra beboernes kulturbakgrunn
- 📖 Rollespill
- 📖 Forme diskusjonsgrupper som tar utgangspunkt i
 - erfaringer fra gruppemedlemmene
 - aktualiteter - avisutklipp/fotografi/annen illustrasjon vist for eksempel på overhead

Litteratur-/netthenvisninger

- 📖 www.nyinorge.no
-

Modul 4b Samfunnsforhold i Norge, leve sammen

Søkefase

Mål

Bidra til at beboeren danner seg en grunnleggende forståelse av hvordan ”leve sammen”.

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Mottaksnivå: Initiere et holdningsskapende arbeid som innbyr til gjensidig respekt og toleranse mellom beboere og ansatte, beboere imellom og mellom beboere og lokalmiljøet
- 📖 Privatsfæren – samlivsformer
 - Ekteskap, skilsmisse, tvangsekteskap
 - Enslige forsørgere/husholdninger
 - Barneoppdragelse
- 📖 Samfunn:
 - Kjønnssroller
 - Likestilling

Forslag til metode

- 📖 Sammenligne med levemåter beboerne kjenner fra før

Litteratur-/netthenvising

- 📖 Diana Alnæs, Vibeche Holte og Tove-Dina Røynestad: Familie og samfunn, VOX 2003
 - 📖 Temahefte om ekteskap og samliv for voksne innvandrere
-

Modul 5 Lover og lovbrudd

Søkefase

Mål

Forebygge kriminalitet blant mottaksbeboere gjennom å bidra til at de gjør seg kjent med utvalgte norske lover og regler og konsekvensene av å bryte dem

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Rettsstaten
- 📖 Konsekvenser av å bryte norsk lov generelt, men også spesielt for utlendinger
- 📖 Vold i familien (kvinner og barn)
- 📖 Lov om omskjæring
- 📖 Lov om ekteskap (jf forbud mot tvangsekteskap)
- 📖 Lov om diskriminering - på bakgrunn av kjønn/etnisitet/religion/seksuell legning
- 📖 Regelverk/lover knyttet til våpen, alkohol, trafikk
- 📖 Prostitusjon og menneskehandel

Forslag til metode

- 📖 Sammenligning. Hva er kriminelt i ditt hjemland?
- 📖 Invitere representant fra politietaten
- 📖 Visning av DVD - Informasjonsfilm om kriminalitet for beboere i statlige mottak for asylsøkere.

Litteratur-/netthenvvisninger

- Informasjonsskriv til beboere i mottak om vold
<http://www.udi.no/upload/Rundskriv/Rundskriv%202004/rs2004-022V2.doc>
 - Si nei til vold mot kvinner - informasjonsbrosjyre fra MIRA-senteret - (gitt ut på arabisk, tyrkisk, spansk, persisk, urdu og engelsk i tillegg til norsk)
 - Likestillings- og diskrimineringsombudet www.ldo.no
-

Modul 6 Konfliktforebygging- og håndtering

Søkefase

Mål

Bidra til at beboerne får kunnskap som setter dem bedre i stand til å forebygge og håndtere konflikter

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Konfliktforståelse (blant annet årsaker til konflikter)
- 📖 Konflikter og verdier
- 📖 Handlingsalternativer for å forebygge konflikter
- 📖 Verktøy til å håndtere konflikter
 - Forsøke å se bort fra egen og motpartens posisjon
 - Fokuserer på å nå frem til felles forståelse av begge parter behov og interesser
 - Arbeide sammen for å finne kreative løsninger. Ved å involvere personene i konflikten for å finne frem til felles løsninger vil dette skape et eierforhold til løsningen og en forpliktelse til å følge den opp
- 📖 Kommunikasjonsteknikk og bevissthet om kroppsspråket
- 📖 Holdningsskapende arbeid innad på mottaket - gjensidig forståelse for hverandres situasjon og respekt for hverandres ulikheter

Forslag til metode

- 📖 Rollespill/drama for å skape forståelse og aksept for at motparten har en annen opplevelse av situasjonen enn en selv
- 📖 Beboere og ansatte kan delta på konflikthåndteringsworkshop med for eksempel meglere fra konfliktrådet.
- 📖 Beboerdeltakelse på relevante kurs (ikke bare mottakspersonale)
- 📖 Oppfordre og oppmuntre beboerne selv (ev. inkludere samarbeidsrådet) til å håndtere/megle i konflikter mellom beboere

Litteratur-/netthenvisninger

- 📖 Nordisk Forum for mekling www.n-f-m.org/
 - 📖 The Conflict Resolution Information Source - artikler om konflikthåndtering på engelsk www.crinfor.org/index.cfm
 - 📖 Konfliktrådet – www.konfliktraadet.no
-

Modul 7a Retur

Søkefase

Mål

Sikre at beboerne har kunnskap om konsekvenser av avslag på asylsøknad og mulige handlingsalternativer

Målgruppe

Alle beboere

Hovedmomenter

- 📖 Konsekvenser av avslag på asylsøknad, valgmuligheter
- 📖 Rett til å klage på vedtak
- 📖 Frivillig retur
- 📖 Plikt til å forlate landet
- 📖 Utsatt iverksettelse
- 📖 Fordelene ved å benytte seg av IOMs ordning
- 📖 Råd til foreldre om hvordan forklare situasjonen for barna, og hvordan forberede dem på retur
- 📖 Tvungen retur

Forslag til metode

- 📖 Flyktninghjelpen orienterer om retur
- 📖 IOM orienterer om sin ordning
- 📖 Politiet informerer om sin ordning
- 📖 Vise IOMs film om retur og UDIs film om retur

Litteratur-/netthenvising

- 📖 Veileder for individuelle samtaler om frivillig retur, ment som et praktisk arbeidsredskap for mottaksansatte ved gjennomføring av individuelle samtaler, inneholder mye informasjon som også gyldig i arbeidet med denne modulen <http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=4807>
 - 📖 IOM: www.iom.no
 - 📖 Flyktninghjelpen: www.nrc.no
-

Modul 7b Avslagsinformasjon og retur

Returfase

Mål

Beboerne skal ha kjennskap til konsekvenser av avslag på asylsøknad og mulige handlingsalternativer

Målgruppe

Beboere med avslag fra Utlendingsnemda

Hovedmomenter

- 📖 Konsekvenser av avslag på asylsøknaden - plikter og rettigheter, valgmuligheter
 - Rett til å klage på vedtak
 - Plikt til å forlate landet
 - Utsatt iverksettelse
 - Trekk i basisbeløp
- 📖 Tvungen retur
- 📖 Frivillig retur
- 📖 IOM - fordelene ved å benytte seg av denne ordningen
- 📖 Veiledning til foreldre om hvordan de kan forklare situasjonen for barna og forberede dem på retur

Forslag til metode

- 📖 IOM orienterer om sin ordning
- 📖 Flyktningshjelpen orienterer om retur
- 📖 Politiet informerer om sin ordning

Litteratur-/netthenvvisning

- 📖 Veileder for individuelle samtaler om frivillig retur, ment som et praktisk arbeidsredskap for mottaksansatte ved gjennomføring av individuelle samtaler, og inneholder mye informasjon som er viktig i arbeidet med denne modulen www.udi.no/templates/Page.aspx?id=4807 -
- 📖 www.iom.no
- 📖 www.nrc.no

Modul 8 Når du har fått opphold

Bosettingsfase

Mål

Bistå beboeren med å forberede seg på livet etter mottakstilværelsen

Målgruppe

Alle beboere med innvilget oppholdstillatelse

Hovedmomenter

- 📖 Bosettingsordningen (ansvarsfordelingen)
- 📖 Introduksjonsordningen
 - Målsetting med loven, rettigheter og plikter, klagemuligheter
 - Rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap
 - Motivere, bl.a. gjennom å fortelle om hvordan den kan fungere i praksis
- 📖 Oppfølging overfor offentlige instanser, bl.a. Folkeregisteret og likningskontoret
- 📖 Trygdeytelser (rettigheter og plikter)
- 📖 Utdannelse og arbeid (inkl skatt og etablererhjelp)
- 📖 Bolig
 - ulike boformer, plikter, forventninger
 - husleie, strøm, innboforsikring, fjernsynslisens

Forslag til metode

- 📖 Visning av DVDen *Gratulerer med ny bolig* (UDI og Husbanken)
- 📖 Invitere tidligere beboere ved mottaket som nå er bosatt - erfaringsformidling
- 📖 Invitere ansatt fra kommunen til å fortelle om bosetting og introduksjonsprogrammet i kommunen
- 📖 Involvere miljøarbeider ved mottaket - ekskursjoner og veiledning/oppfølging i forhold til bosetting

Litteratur/netthenvising

- Integrerings-og mangfoldsdirektoratet, www.imdi.no
-

